

Број: 2536-ОЦ/24

Извјештај о пословању за 2023. годину

Април, 2024.

1. Општи подаци о Друштву

Акционарско друштво Олимпијски центар “Јахорина” Пале управља капиталном инфраструктуром на скијалиштима која се налазе на простору природног добра или добра у општој употреби, од посебног значаја за развој туризма, дефинисаним у складу са одредбама Закона о јавним скијалиштима Републике Српске (“Службени гласник РС” број: 15/10 и 33/16). Друштво послује у складу са Законом о јавним предузећима и Законом о привредним друштвима Републике Српске. Законом о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“, број 75/04 и 78/11) дефинисано је да се одредбе Закона примјењују на предузећа која у структури власништва имају 50 % плус једна акција или удјела у власништву Републике. Регистровани капитал Друштва са 31.12.2023. године износи 32.504.292 КМ. подијељен на исти број обичних акција номиналне вриједности 1 КМ по акцији, а капитал је 90,667 %, државно власништво фондова Републике Српске.

Капитал је власништво 685 акционара од којих три фонда Републике Српске имају 90,667%, Акцијски фонд РС 43,835 %, Фонд за развој источног дијела РС 32,561% и Фонд за реституцију РС 14,271 %. У мјесецу октобру 2023. године Друштво је извршило откуп акција несагласних акционара од 3,459 % капитала или 1.124.339 акција, стекло сопствене акције без права гласа, за које је обавезно да у року од годину дана изврши продају, или поништење и изврши смањење капитала у редовном поступку.

Друштво је, у складу с одредбама члана 5. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, а на основу података исказаних у финансијским извјештајима за 2023. годину, разврстано у велика правна лица. Друштво нема зависних, односно контролисаних правних лица, у смислу Међународног рачуноводственог стандарда 27 и члана 309 Закона о привредним друштвима.

Органи управљања су Скупштина акционара, Надзорни одбор и Управа Друштва. У извјештајном периоду сазвана је једна ванредна скупштина акционара за коју није било кворума за одржавање. Надзорни одбор је одржао 14 сједница о чему Скупштини акционара подноси посебан извјештај.

У складу са одредбама Законом о јавним предузећима Друштво има успостављен Одбор за ревизију и одјељење за интерну ревизију са директором одјељења, који је у складу са Законом

обавезно вањски члан. Одјелење за интерну ревизију у складу са одређеним дужностима и одговорностима подноси извјештај о раду Одбору за ревизију, а Одбор за ревизију подноси посебан извјештај Скупштини акционара.

2. Значајни догађаји након предаје финансијских извјештаја

Догађаји који су настали након извјештајног периода који спадају у не корективне у вези са финансијским извјештајима, а од значаја за будуће пословање Друштва, су обавезно везани за стање и резултате зимске сезоне која утиче на финансијске резултате у билансима 2023. и 2024. године. Почетак зимске сезоне 2023/24 који се односи на мјесец децембар свакако је утицао на финансијску 2023, али остали мјесеци су већински приход наредне године и у великој мјери опредјелује финансијске показатеље и планове за наредну финансијску годину.

Друга за редом зима без падавина значајно је утицала на приходе 2023. године и најзначајније приходе и приливе у 2024. години, на финансијске токове, могућности финансирања преузетих обавеза и уопште на пословање Друштва. Зимска сезона 2023/2024 је била без сњежних падавина, код нас и у многим другим зимским центрима, од којих су неки били и затворена ове сезоне. Пословало се под условима који су за скијалиште „временска непогода“ зима без снијега, са високим температурама. Скијалиште је радило искључиво захваљујући изграђеном систему вјештачког осњежавања. Предузете су све мјере и учињени ванредни напори како би скијалиште радило и пружало услуге током протекле зимске сезоне и да би се смањили објективни губици и ризици Друштва и осталих привредних субјеката који се ослањају на пословање Олимпијског центра. Значајно смањени приливи из двије везане зимске сезоне утицали су на изражене проблеме у финансирању великих кредитних обавеза које су кроз принудне наплате и повремене блокаде банака обиљежиле 2023. годину, са утицајем на ликвидност у текућем пословању и реализацију инвестиција у току. Уз велике потешкоће, али уз подршку Владе РС, све финансијске обавезе у 2023. години су плаћене, а догађаји од значаја, који су у току, је провођење процеса докапитализације са намјеном плаћања кредитних обавеза у 2024. години.

Обзиром на околности, подаци о промету и статистички подаци протекле двије сезоне показују пад промета и посјећености. Промет у сезони 2023/2024 је односу на прошлу сезону мањи за 10%, број скијаша мањи за 24%, а број пролаза је мањи за 33 %.

Оставрени промету од продаје ски карата по годинама:

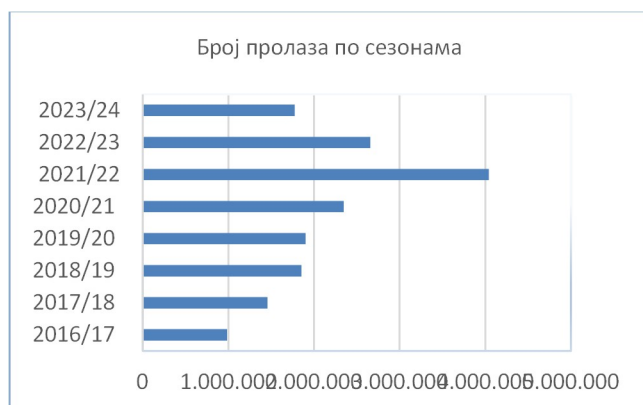
2016/17	2.841.563
2017/18	5.208.022
2018/19	7.315.537
2019/20	8.231.781
2020/21	10.123.812
2021/22	19.010.070
2022/23	14.413.233
2023/24	13.045.301

Евиденција броја скијаша по годинама:

Сезона 2016/17	122.602
Сезона 2017/18	184.416
Сезона 2018/19	243.448
Сезона 2019/20	237.334
Сезона 2020/21	262.137
Сезона 2021/22	410.903
Сезона 2022/23	314.091
Сезона 2023/24	239.218

Остварени број пролаза на инсталацијама вертикалног транспорта:

2016/17	983.677
2017/18	1.456.989
2018/19	1.853.180
2019/20	1.901.761
2020/21	2.346.816
2021/22	4.041.435
2022/23	2.658.702
2023/24	1.775.684

3. Информација о откупу властитих акција и удјела

У 2023. години Друштво је по извршној судској нагодби за остваривање права откупа акција несагласних акционара, у складу са чланом 433. и 435. Закона о привредним друштвима, акционару DUIF KRISTAL INVEST AD - OMIF MAXIMUS FUND Бања Лука, извршило укупно плаћање са трошковима у износу 1.393.753 КМ, и стекло сопствене акције са учешћем у основном капиталу од 3,459 %, без права гласа, номиналне вриједности 1.124.323 КМ. У току 2024. године потребно је извршити продају стечених властитих акција, или у супротном, извршити поништење и смањење основног капитала.

4. Процјена очекиваног будућег развоја

Приоритети у будућем развоју су прије свега завршетак великих инвестиционих пројеката и инвестиција у току, за које су ангажована значајна финансијска средства, у циљу привођења намјени и стварању нове вриједности.

Инвестициони пројекти који нису завршени из разлога на које Олимпијски центар није могао утицати, које треба у цјелини завршити у 2024. години и привести намјени, је изградња капиталних добара у ски центру Игришта. Инвестиције се односе на: изградњу нових стаза, изградња акумулације и система осњежавања, изградњу шестосједне жичаре са гаражом и осталим пратећим објектима, управном зградом, продајним мјестима, складишним простором, амбулантом, објектом за горску службу спасавања, изградња прилазног пута, тротоара, пјешачких и бицикличких стаза, изградња паркинга и освјетљења. Један од захтијевнијих пројеката који је успорио изградњу током 2023. године је систем водоснабдијевања за потребе система осњежавања и водо акумулације као и снабдијевања самог ски центра и планираних будућих објеката. Код овог пројекта, било је успорено рјешавање имовинско правних питања, што је утицало на ток изградње, онемогућило коришћење система осњежавања за сезону 2023/24 и причинило штете у пословању Друштва. Почетком децембра 2023. године пуштена је у рад инсталација шестосједа, припремљене пратеће машине, продајна мјеста, обучен и опремљен неопходни број радника, али недовршен систем водоснабдевања је онемогућио планиране активности и направио штету која ће се одразити и на пословну 2024. годину.

Развој туристичког комплекса Јахорине са становишта инфраструктуре у протеклом периоду обиљежен је реализацијом многобројних пројеката са којима су се капацитет и простор скијалишта вишеструко увећали у погледу скијашке инфраструктуре. Повећан је квалитет услуге, сигурности и безбједност скијаша, те дужине трајања зимске туристичке сезоне, као и понуда нових услуга током других периода у години. Повећао се број смјештајних капацитета и садржаја, финансиран од стране приватног капитала, подстакнут инфраструктурним развојем. Могућности развоја су условљене опремљеношћу инфраструктуром, степеном и режимом заштите природе, уз директну укљученост шире и локалне заједнице у процес развоја и заштите кроз доношење планова и пројеката за конкурентну предност у квалитету природних ресурса и вриједности.

Инвестиционе намјере су усмјерене према изградњи садржаја који недостају као што је: дворана са спортско рекреативним садржајима, тржним центром, амбулантом, поштом, банком, апотеком и паркингом већих капацитета, према проширењу капацитета на скијалишту. Постоји намјера за новим инсталацијама као што је гондола Пале, која има стратешки интерес за инвестициони развој општине Пале. Рјешење потешкоћа код финансирања постојећих обавеза за инфраструктуру и наставак планског развоја уз очување и бригу о природним ресурсима са проналажењем повољних финансијских рјешења су задаци за наредне пројекције улагања у развој.

Планински туризам је по дефиницији најсложенији туристички производ који обухвата много елемената, појава и процеса. Осим услуга везаних за скијање и зимску сезону улаже се у развој услуга током љета кроз изградњу инсталација и опреме за забавне, спортско рекреативне садржаје и манифестације, што ће све скупа помоћи развоју љетњег туризма и допринијети раду током цијеле године.

Током љета допуњавају се садржаји : проширује се угоститељски објекат уз амбијентално уређење на врху планине према великом језеру са додатним садржајима на језеру, изграђен је већ популарни боб на шинама у дужини од 2,5 км, забавни садржаји „Nautic jet“ и „Butterfly“, уређене су нове пјешачке и бициклистичке стазе, туристички возић, теретана на отвореном, адреналин парк, одржава се већ десета за редом „Jahorina Ultra Trail“ трка. Развој љетњег туризма и пружања посебних услуга за боравак у природи, захтјева додатну пажњу локалних институција на свеобухватном комуналном уређењу природног потенцијала планинског простора. Љетња сезона која у претходним годинама није нудила скоро никакве производе и

приходе, сада остварује укупан промет од 2 милиона КМ годишње и учествује у пословним приходима са 10% на годишњем нивоу. У развоју љетњег туризма на планини видимо потенцијал и шансе које обзиром на савремене трендове у туризму још нису искоришћене. Велика пријетња коју је неопходно озбиљно и што прије рјешавати је садашње стање без икаквог улагања у јавно комунално уређење са многим недостацима из области управљања дестинацијом, на које Друштво стално указује. Ова неријешена питања могу озбиљно угрозити вредновање туристичког простора и ресурсе и обезвриједити постигнуте резултате. Изазови актуелног времена гдје је економска криза, инфлација, раст каматних стопа, високи трошкови у текућем пословању за све видове потрошње роба, услуга или рада, недостатак извора финансирања, недостатак радне снаге и многе друге потешкоће, траже мјере и рјешења за смањење негативних посљедица у датом тренутку.

5. Информација о пословним резултатима 2023. године

Зимска сезона 2022/2023 која је већински приход финансијске пословне године, је била зима без снијега, са недостатком природних падавина, са високим температурама и великим вјетровима. Систем вјештачког осјежавања омогућио је рад током сезоне, па су остварени приходи задовољавајући обзиром на објективне околности. Пословни приходи су на нивоу претходне године, док су пословни расходи наставили тенденцију раста угрожавајући пословни резултат који је значајно нижи од претходне године и минимално позитиван.

- Пословни приходи су током зимских мјесеци мањи за 7 %, док су током љета већи за 54% у поређењу са претходном годином, чиме су мањи приходи из зимске сезоне дјелимично компензовани у осталом периоду. Приходи током љета сада чине 10% укупних годишњих пословних прихода, значајан помак али још увијек недовољан.
- Трошкови и расходи пословања према директним приходима од дјелатности, имају тенденцију бржег раста. Услијед утицаја инфлације повећани су нарочито трошкови набавке робе у малопродаји, трошкови свих енергената који имају значајан удио. Посебно су повећани трошкови зарада а истиче се озбиљан проблем недостатка радне снаге на тржишту.
- Инвестициони радови односе се углавном на пословну јединицу ски центар Игришта гдје су проведене јавне набавке, ангажована кредитна и властита средства са укупним процентом реализације изградње и набавке у нивоу од 90%, различито по пројектима. Објективне сметње имовинско правне природе су успориле изградњу, онемогућиле

остварење почетних прихода, увећале трошкове пословања и врло негативно утицале на пословне резултате Друштва. Завршетак се планира током 2024. године.

- Завршени су и пуштени у рад велики инвестициони пројекти који су значајно повећали капацитете инсталација, површину и дужину скијашких стаза, површину осњежених стаза, дужину стаза за ноћно скијање. Велика инвестициона улагања и пројекти који су стављени у функцију крајем 2022. године утицали су на повећање амортизације, па је у односу на претходну годину са 3,9 милиона КМ повећана на 6,2 милиона КМ. Инвестиције у току које се завршавају наредне године доносе ново повећање ове позиције.
- Иницијативе за финансирање инфраструктуре кроз додатне приливе из буџетских извора за капиталну изградњу или накнада других корисника који успјешно послују захваљујући новоизграђеној инфраструктури, нису реализоване. Сервисирање финансијских обавеза за инфраструктуру није могуће без додатних средстава за које се и даље траже рјешења. Друштво је током године исказивало недостатак средства и пословало под притиском блокада рачуна од стране кредитора. Јавни интерес друштвене заједнице за стратешка улагања није преточен у одговарајућа рјешења финансирања, што се негативно одразило на разне сегменте у пословању Друштва и саме дестинације.
- Током године уз сагласност Владе РС и гаранције РС извршена су краткорочна задужења за позајмицу Инвестиционо развојне банке за пројекат реконструкције и проширење система осњежавања и изградњу водоакумулације Скочине, као и комерцијални краткорочни кредит за пратеће пројекте. Стање краткорочних финансијских обавеза исказано кроз биланс у износу од 42 милиона КМ се односи на обавезе које доспијевају у 2024. години за које се очекује плаћање из капиталних намјена и планиране докапитализације. Осим додатних краткорочних задужења у наредној години истиче грејс период за већину задужења па су годишње финансијске обавезе и по том основу увећане.
- Извршено је усклађивање вриједности земљишта у посједу Друштва са Одлуком Скупштине општине Пале о цијени неизграђеног грађевинског земљишта и у складу са МРС евидентирани су ревалоризационе резерве.
- Евидентирани су остали приходи за стечена права по одлукама о додјели и преносу власништва на земљишту.

- Резултати пословних активности су значајно нижи од претходне године услјед: смањења прихода и зиме без снијега, ради пројекта Игришта који није пуштен у рад у планираном року, високих трошкова амортизације и раста обавеза за камате. Укупна нето добит на крају године износи 384.821 КМ. Текућа и општа ликвидност Друштва у наредном периоду може бити угрожена услјед високих финансијских расхода и обавеза по основу плаћања анuitета.

Биланс успјеха за 2023. годину

Приходи се евидентирају у моменту пружања услуга или продаје робе, по фактурној вриједности умањено за одобрене попусте без пореза на додату вриједност. Пословни приходи су приливи економских користи који су настали из редовних активности Друштва, а књиже се на обрачунској основи, након испоруке робе и услуга и прихватања испоруке од стране купца, умањених за порез на додату вриједност и одобрене трговачке попусте. Признају се и вреднују у складу са МРС 12.

Приходе чине : - Приходи од продаје робе, услуга вертикалног транспорта током зимске и љетње сезоне, услуге ски школе и паркинга, издавање рекламних простора и закупи објеката, угоститељске услуге у објекту Олимпијски бар. Од укупних пословних прихода у износу од 17.026.954 КМ на услуге вертикалног транспорта из зимске и љетње сезоне се односи 86%, а остало су угоститељске услуге, ски школа, паркинг и издавање рекламних површина. У односу на претходну годину пословни приходи су у нивоу прошлогодишњих.

- Други пословни приходи су већим дијелом обрачунска категорија за дио раније разграничених прихода. У мањем износу су приходи од субвенција и донација који се додјељују и прикупљају од стране државних и локалних институција и пословних партнера приликом организовања спортских и хуманитарних манифестација и акција од општег интереса. - Остали приходи су евидентирани за стечена права на основу одлуке о додјели и преносу власништва на земљишту. Табела биланса успјеха:

Број	ОПИС	2022.	2023.		Индекс
			Планирано	Остварено	
1	2	3	4	5	5/3
60	Приходи од продаје робе	1.095.591	950.000	1.103.680	1,01
61	Приходи од продаје услуга	16.414.288	15.000.000	15.923.273	0,97
65	Други пословни приходи	2.598.692	2.500.000	3.364.360	1,29
66	Финансијски приходи	5.687	5.000	196	0,03

67-8	Остали приходи	734.319	7.000.000	5.097.703	6,94
	ПРИХОДИ	20.848.577	25.455.000	25.489.212	1,22
50	Набавна вриједност робе	411.480	400.000	506.417	1,23
51	Трошкови материјала	1.830.111	3.200.000	1.989.284	1,09
52	Трошкови зарада	5.245.387	5.750.000	6.605.766	1,26
53	Трошкови производних услуга	3.889.574	3.800.000	3.947.768	1,01
54	Трошкови амортизације	3.941.328	6.000.000	6.175.430	1,57
55	Нематеријални трошкови	945.832	1.150.000	984.120	1,04
56	Финансијски расходи	4.062.247	4.080.000	4.724.239	1,16
57	Остали расходи	138.433	100.000	164.443	1,19
	РАСХОДИ	20.464.392	24.480.000	25.097.467	1,23
	РЕЗУЛТАТ				
	Пословни	3.844.859	-1.850.000	182.528	
	Финансијски	-4.056.560	-4.075.000	-4.724.043	
	Остали	595.886	6.900.000	4.933.260	
	Укупно: РЕЗУЛТАТ:	384.185	975.000	391.745	
	Порез на добит	42267	97500	6.924	
	Нето добитак	341.918	877.500	384.821	

Трошкови: Насупрот приходима из пословања, који су остали у нивоу прошлоргодишњих, пословни расходи су са 16,2 милиона порасли на 20,2 милиона КМ или за 24 %, а вриједносно разлика се може сумирати кроз двије позиције пословних расхода: позиција бруто плата за 1,3 милиона КМ и амортизације за 2,2 милиона КМ. Трошкови се признају по набавној вриједности, без пореза на додату вриједност, према времену настанка утрошака, независно од извршених плаћања.

Конто	Опис	2022.	2023.	Индекс
501	Набавна вриједност продате робе	411.480	506.417	1,23
512	Трошкови материјала: резервни дијелови, алат, ХТЗ, инвентар	617.345	530.245	0,86
513	Трошкови горива и енергије	1.212.766	1.459.039	1,20
520	Трошкови бруто плата и бруто накнада плата	4.951.618	6.222.983	1,26
525-529	Трошкови осталих личних примања	293.769	382.783	1,30
530	Трошкови услуга на изради учинака	1.498.081	1.929.773	1,29
531	Трошкови транспортних услуга	316.866	353.494	1,12
532	Трошкови услуга одржавања	387.035	243.466	0,63
533	Трошкови закупнина	469.714	182.641	0,39

535	Трошкови рекламе и пропаганде	1.104.342	1.110.772	1,01
539	Трошкови осталих услуга	113.536	127.622	1,12
540	Трошкови амортизације	3.941.328	6.175.430	1,57
550	Трошкови непроизводних услуга	95.400	117.489	1,23
551	Трошкови репрезентације	212.212	389.617	1,84
552	Трошкови премије осигурања	56.700	58.904	1,04
553	Трошкови платног промета	272.219	228.691	0,84
554	Трошкови чланарина	11.291	14.637	1,30
555	Трошкови осталих пореза	75.485	79.973	1,06
556	Трошкови доприноса	9.967	12.461	1,25
559	Остали нематеријални трошкови	212.558	82.349	0,39
561	Расходи камата	4.062.247	4.724.239	1,16
570	Губици по основу расходања и продаје некретнина и опреме	85.463	6.025	0,07
578	Расходи по основу исправке вриједности и отписа потраживања	5.747,88	42.184	7,34
579	Расходи по основу расхода залиха материјала .и робе и остали ра	47.223	116.233	2,46
		20.464.392	25.097.467	1,23

- Набавна вриједност продате робе се односи на рад у угоститељском објекту и продавницама сувенира. Трошкови материјала су утрошци резервних дијелова за сервисирање инсталација вертикалног транспорта, система за осњежавање, радне механизације, табача снијега, теренских возила, санки, квадова и путничких возила, утрошак алата, опреме за заштиту на скијалишту, спортске опреме, инвентара и опреме за заштиту на раду.
- Трошкови воде, електричне енергије и горива у поређењу са претходном годином су у просјеку већу за 20 % или по енергентима као у табели:

Опис	2022	2023	Индекс
Трошкови горива и мазива	493.978	567.513	1,15
Трошкови електричне енергије	642.493	819.123	1,27
Трошкови воде	76.295	72.403	0,95
	1.212.766	1.459.039	1,20

- Трошкови зарада су већи за 26%, чине их бруто плате са свим припадајућим накнадама из радног односа за 243 просјечно запослена радника, исказана на бази остварених часова рада. Осим повећања броја запослених, дошло је до повећања најнижа плата и сразмјерног повећања осталих плата. Накнаде личних примања се односе на исплате за топли оброк, за превоз на посао, службена путовања, исплате помоћи запосленима у случајевима предвиђеним законом и интерним актима. Укупан број стално запослених и на одређено вријеме, током зимске сезоне достиже број од 320 радника разних профила и квалификација. Запошљавају се радници на вертикалном транспорту од високо квалификованих до помоћних радника, угоститељски радници за Олимпијски бар, ски учитељи, продавци на продајним мјестима за ски карте, паркинге, сувенирнице. Стање запослених на неодређено са 31.12.2023. године.

Квалификација	Запослени на неодређено 31.12.2022.	Запослени на неодређено 31.12.2023.
ВСС	37	38
ВС	1	1
ССС	41	53
ВКВ	2	1
КВ	33	38
ПК -НК	1	3
УКУПНО:	115	134

Просјечан број запослених на бази часова рада	235	243
Просјечан број запослених на бази стања крајем мјесеца	227	237

- Трошкови производних услуга су укупно већи за 1% од претходне године. Садрже услуге текућег одржавања основних средстава, услуге превоза на посао, организације „Jahorina Ultra Trail“ трке, трошкове телекомуникација, интернета и трошкове свих видова транспорта, организацију забавних и промотивних манифестација, услуге оглашавања и рекламе у БиХ и земљама окружења, трошкове закупа у сврху маркетинга, закупа возила или пословног простора. Појединачно по врсти, изражено је повећање у трошковима одржавања и организације забавних и промотивних манифестација, док су остали трошкови остварени у износима мањим од периода претходне године.

- Амортизације је након стављања у функцију високо вриједне опреме и инсталација, у односу на претходну годину повећани за 57%, и има тенденцију даљег раста.
- Нематеријални трошкови су већи за 4% а састоје се од издатака за осигурање, платни промет, обавезан годишњи преглед инсталација и средстава рада, услуга физичког обезбјеђења, адвокатских услуга, репрезентације и осталих пореза и доприноса.
- Расходи камата су текуће годишње обавезе по кредитним задужењима и емисијама обвезница у обрачунском периоду. Већина кредитних задужења по Одлукама из 2020. и 2021. године су реализовала повлачењем средстава у висини обавеза по инвестиционом пројектима. Камате по кредитним задужењима који по намјени припадају инвестицијама у току, а углавном се односе на ски центар Игришта, се у току изградње капитализују, поскупљују вриједност укупног пројекта те је примарни интерес завршетак, привођење намјени и употреби у циљу стварање нове вриједности.

Биланс стања

6. Коришћење финансијских инструмената, изложеност и политика управљања ризицима

Информације извјештаја које се презентирају кроз биланс стања представљају преглед имовине Друштва са једне, и извора из којих се имовина финансира са друге стране, на дан 31.12.2023. године.

Финансијски инструменти као финансијска средства и финансијске обавезе евидентирају се у билансу стања према уговореним одредбама везано за инструмент и његову рочност.

Стална средства су она за које се очекује да ће бити кориштена дугорочно, као што је земљиште, грађевине, опрема и нематеријална средства чији је очекивани вијек употребе дужи од једне године. Евидентирају се по набавној вриједности која садржи све зависне трошкове довођења средства у функцију на дан када је процес набавке, изградње или развоја завршен. Основица за обрачун амортизације је набавна вриједност умањена за евентуални остатак вриједности, пропорционалном методом, по стопама утврђеним на основу процијењеног вијека трајања средства.

Друштво нема учешћа у капиталу повезаних правних лица. Остали дугорочни финансијски пласмани укључују дугорочна потраживања од запослених по основу стамбених кредита вредновани у износима не отплаћеног износа увећаног за припадајућу уговорену камату.

Текућа средства чине залихе материјала и робе, потраживања, готовина и готовински еквиваленти, као и активна временска разграничења. Потраживања од купаца вреднују се по номиналној вриједности умањено за исправке вриједности потраживања старијих од годину дана. Директан отпис потраживања врши се на терет расхода када је извјесна немогућност наплате.

Вриједност имовине и капитала

Имовина Друштва:

СРЕДСТВА	2018	2019	2020	2021	2022	2023
СТАЛНА СРЕДСТВА	60.804.914	69.158.091	94.387.935	145.382.116	184.021.339	249.240.930
ТЕКУЋА СРЕДСТВА	3.548.979	7.300.593	3.894.474	7.385.741	45.712.493	7.905.838
Активна разграничења	769.216	1.344.710	12.457.413	26.915.744	11.969.677	30.509.052
УКУПНО ИМОВИНА	65.123.109	77.803.394	110.739.822	179.683.601	241.703.509	287.655.820

Имовину Друштва због природе дјелатности у проценту од 97 % припада сталним средствима, коју чине капитална инфраструктурна добра од стратешког интереса који генерише економски развој заједнице. Повећавају се сразмјерно извршеним улагањима, завршеним пројектима, инвестицијама које су у току градње или финансирања. Умањују се за обрачунату амортизацију у складу важећим прописима и стандардима, пропорционалном методом сразмјерно вијеку трајања и набавној вриједности. Висок органски састав средстава и велика улагања неминовно изазивају високе трошкове амортизације што повећава ризик остварења пословног резултата, а истовремено имајући у виду да овај трошак не утиче на токове готовине и текућу ликвидност. Након завршетка и активирања великих инвестиција које су у току, очекивано је да ће доћи до израженог повећање амортизације у наредним годинама.

Активна разграничења су транзициона позиција активе коју не треба узимати у обзир код сагледавања финансијских показатеља.

Стална средстава садрже и евидентирају промјене у евиденцији инвестиција у току. У току 2023. године евидентирани су следеће промјене по пројектима:

РБ	ОПИС	Стање на почетку године	Улагања у 2023.	Завршено и активирано	Инвестиција у току, стање на крају 2023
2510059	Изградња ски лифтова Олимпик и Спуст	2.392.230		-,--	2.392.230
2510062	Ски центар Игришта осњежавање	8.208.372	437.500	-,--	8.645.872
2510069	Изградња гондоле Пале Јахорина	31.400		-,--	31.400
2510074	Ски центар Игришта изградња стаза	2.016.196	1.647.733	-,--	3.663.930
2510079	Изградња вањског шанка	649.347	4.250	653.597	
2510080	Изградња жичаре Игришта	101.400	2.884.872	-,--	2.986.272
02510082	Проширење стазе 6 , изградња везног пута 3а и 4а	31.492	1.001.550	31.492	1.001.550
2510084	Скочине, изградња језера и система осњежавања	6.118.954	10.916.505	-,--	17.035.459
2510085	Изградња пјесачких стаза	4.590		4.590	
2510086	Ски лифт Трново (Оштра глава)	554.620	40.080	594.700	
2510088	Изградња стазе за санкање и опрема за лифт	1.200	309.082	310.282	
2510089	Тунел испод стазе 8б	95.209			95.209
2510090	Ски лифт Прача	2.750	2.799.728	-,--	2.802.478
2510091	Освјетљење стазе Скочине	2.750	2.129.701	-,--	2.132.451
2510092	Освјетљење стазе Трново	1.951.778	43	-,--	1.951.821
2510093	Изградња и опремање канцеларија	130.807	36.096	166.903	
02510095	Ски центар Мањача		7.500		7.500
02510096	Водо снабдијевање Игришта		3.489.482		3.489.482
02510098	Ски бифе на полазној станици Игришта		1.606.659		1.606.659
02510099	Управна зграда, јавни тоалети и продајна мјеста ИГРИШТА		2.202.201		2.202.201
02510100	Трафостанице ИГРИШТА		801.400		801.400
02510101	Ски бифе на излазној станици Игришта		1.400		1.400
02510102	Хангар Игришта		1.380		1.380
02510105	Хидро сјетва Игришта		1.249.300		1.249.300
02510106	Стазе 6Ц,3Ц, 11, 11А, Спуст 2 и везни пут		1.697.169		1.697.169
2530070	Картинг стаза	89.550		89.550	
2530092	Дјечије игралиште Лавиринт	85.900		85.900	
02530095	Покретна трака и тјубин стаза Игришта		770.090		770.090
02530096	Амбуланта и ГСС, ИГРИШТА		90.000		90.000
02530097	Сноуборд парк		151.240	151.240	
02530103	Вишегодишње лиценце		91.889		91.889
02530104	Трамполина са аирбегом и покретном траком		519.000	519.000	
02530107	Опрема и радови вјештачко осњежавање		2.530.116		2.530.116
	УКУПНО Инвестициони радови у току	22.468.544	37.415.966	2.607.254	57.277.257
	УКУПНО Инвестициони аванси	5.593.307			26.679.551

Укупна вриједност ангажованих средстава за инвестиције у току је 83,9 милиона КМ односи се на пројекте ски центра Игришта у износу од 50,9 милиона, а укупне инвестиционе набавке

се финансирају из дугорочних и краткорочних извора који су одобрени уз гаранције Владе РС, као и у мањим износима из властитих средстава.

Биланси изражавају висока временска разграничења у дијелу имовине тако и код извора средстава, који су обрачунска категорија ради великих инвестиционих пројеката, авансних уплата и обрачунатог пдв-а, исказаних краткорочних финансијских обавеза разграничених за период наредне године у складу са међународним рачуноводственим стандардима, па су као таква неопходна.

Капитал и обавезе:

ИЗВОРИ	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ОСНОВНИ КАПИТАЛ	71.568.347	71.568.347	71.568.347	71.568.347	32.504.292	32.504.292
РЕЗЕРВЕ	3.236.205				3.250.429	3.250.429
РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ						4.670.050
НЕРАСПОРЕЂЕНА ДОБИТ	41.101	78.941	2.161.661	3.238.782	341.418	726.239
ЕМИСИОНИ ГУБИТАК	12.589.358	12.589.358	12.589.358	12.589.358		
ГУБИТАК ПРЕТХОДНОГ ПЕРИОДА	22.232.387	21.646.486	21.646.486	26.463.050		
КАПИТАЛ	40.023.908	37.411.444	39.494.164	35.754.721	36.096.139	41.151.010
ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	18.801.212	33.682.786	55.698.180	102.869.160	164.731.990	154.130.899
РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОДИ					15.824.292	15.560.112
КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	4.983.975	5.475.443	7.237.097	12.392.717	18.332.946	51.062.295
Пасивна разграничења	769.216	1.233.721	8.310.381	28.667.003	6.718.142	25.751.504
УКУПНО ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	64.578.311	77.803.394	110.739.822	179.683.601	241.703.509	287.655.820

У оквиру информација о капиталу Друштва у претходној години евидентирани су промјене у вези са Одлуком Скупштине акционара, у складу са одредбама Закона о привредним друштвима, када је извршено смањење основног капитала Друштва ради покрића губитка из ранијих година. Смањење капитала је рађено у редовном поступку повлачењем и поништењем постојећих редовних акција и њиховом замјеном из нове емисије (пета емисија акција) уз поштовање принципа равноправности акционара исте класе. Након смањења, основни капитал Друштва износи 32.504.292 КМ. Исказане ревалоризационе резерве односе се на усклађивање вриједности земљишта са одлуком Скупштине општине Пале о цијени неизграђеног грађевинског земљишта.

Дугорочне обавезе у износу од 154.130.899 КМ су обавезе дуже од годину дана и чине их обавезе из прве, друге и треће емисије обвезница, као и обавезе према банкама за дугорочна

кредитна задужења. Осим овог износа, дио који доспијева у року од годину дана, односно у току 2024 године налази се издвојен као краткорочна обавеза. Дугорочне обавезе су:

- Обавезе по Споразуму ИРБ 5.268.963 КМ за период од 2025-2029.
- Затезне камате по Анексу Споразума са Инвестиционо развојном банком 4.895.505 КМ, период отплате 2029-2033.
- Друга емисија обвезница 6.352.795 КМ, за период од 2025-2030.
- Трећа емисија обвезница 6.049.269 КМ, за период 2025-2034
- Кредит НЛБ банка 5.732.470 КМ за период 2025-2029.
- Кредит АИК банка Београд 20.443.997 КМ за период 2025-2030.
- Нова банка Бања Лука 8.115.985 КМ за период 2025-2030
- Спаркасе БиХ 8.891.413 КМ за период 2025 – 2030
- Нова банка Бања Лука 17.788.124 КМ за период 2025-2031
- Спаркасе БиХ 9.575.173 КМ за период 2025-2031
- Уникредит банка Бања Лука 5.617.676 за период 2025-2031
- Уникредит банка Мостар 18.370.988 за период 2025-2031
- Нова банка / Спаркасе и БПШ 36.900.000 КМ за период 2026-2032

Краткорочне финансијске обавезе износе 42.765.109 КМ су обавезе које доспијевају током 2024. године, ануитети из дугорочних обавеза износе 18,6 милиона, а краткорочна једнократна позајмица и кредит су 24,1 милион КМ. Финансијска средства ће се обезбедити путем планиране докапитализације и других додатних извора. Од јавног интереса су системска рјешења којим би се ријешило питање носиоца финансирања стратешке инфраструктуре на скијалишту и јавном добру која покреће развој, допушта производњу и пружање услуга.

7. Примјена правила корпоративног управљања

АД ОЦ “Јахорина” је Друштво организовано у складу са Законом о привредним друштвима, а као друштво са већинским државним капиталом у складу са Законом о јавном предузећима примјењује стандарде корпоративног управљања које је усвојила Комисија за хартије од вриједности РС (СЛ.гл.РС 117/11) кроз одговарајућу заступљеност акционара у органима управљања, поштовање права акционара, објављивање и јавност информација, успостављени систем ревизије путем ангажовања независног ревизора за финансијске извјештаје, као и успостављене интерне контроле.

Управа АД ОЦ “ЈАХОРИНА”
Директор: Дејан Љевнаић

